Länsstyrelsen
Uppsala län

Region Stockholm

Yttrande över förslag till ny regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RUFS, RS2025-0095

Länsstyrelsen i Uppsala län (Länsstyrelsen) yttrar sig utifrån sitt uppdrag att främja Uppsala läns utveckling och i sin samordnande roll i länet samt utifrån det breda uppdrag som myndigheten har inom olika sakområden. Yttrandet omfattar statliga intressen som inte är riksintresse. Yttrandet *Regional handlingsplan för Stockholmsregionen – granskningshandling* (RUFS) följer samma disposition som *Formulär för inhämtning av granskningssynpunkter*.

Synpunkter på granskningsförslaget

Stockholmsregionens förutsättningar (kapitel 2) och rumsliga inriktning (kapital 5)

Storregionalt perspektiv

Länsstyrelsens övergripande synpunkt är att det saknas en beskrivning av det storregionala perspektivet. RUFS skulle med fördel kunna ha utblickar mot kringliggande län i flera frågor.

Ett storregionalt perspektiv är viktigt utifrån utveckling och tillväxt. Stockholms län är, liksom Uppsala län, en del av storregionen Östra Mellansverige. Här bor nästan häften av Sveriges invånare och en fortsatt ökad befolkningstillväxt är väntad. Stockholm-Uppsalaregionen är starkt sammanlänkad med integrerade arbets-, utbildnings- och bostadsmarknader. Här sker utveckling genom innovationer och entreprenörskap, mycket kopplat till universiteten. Det är en attraktiv och innovativ tillväxtregion med stark ekonomi.

Långsiktiga styrkor beskrivs översiktligt i RUFS. För att de ska kunna vara ett stöd i kommande prioriteringar skulle resonemanget behöva utvecklas så att det blir tydligt vad som ska värnas och vidareutvecklas. I beskrivningen av utmaningar saknas det storregionala perspektivet,

utifrån till exempel infrastruktur och bostadsbyggande. Uppsala län kan på många sätt bidra till att hantera de utmaningar som lyfts för Stockholmsregionen.

Bostäder och kollektivtrafik

En utmaning som Region Stockholm lyfter är bostadsförsörjningen och att tillgången på byggbar mark i en redan tätbebyggd region utgör ett hinder. I och med utbyggnaden av fyrspåret mellan Uppsala och Stockholm finns en större möjlighet för länet att vara en del av lösningen för det tillkommande bostadsbehovet. Undersökningar visar att en stor del av befolkningen önskar bo i småhus eller villa, vilket är något som ofta är mer lättillgängligt i de regioner som gränsar till Stockholmsregionen. Länsstyrelsen anser att RUFS borde belysa vikten av en fungerande kollektivtrafik över länsgränser bland annat för att människor ska kunna förverkliga sina bostadsdrömmar.

Utbyggnad av fyra spår möjliggör för ytterligare person- och godstransporter via järnväg från Stockholm och norrut. Inom ramen för avtal om exploateringen av bostäder i Uppsala kommun och Knivsta kommun planeras två nya tågstationer att etableras, i Bergbrunna och Alsike. Det öppnar för ytterligare pendlingsmöjligheter mellan bostad och arbete/studier över kommun- och länsgränser inom Stockholm-Uppsalas arbetsmarknadsregionen. Det bidrar till omställningen till ökat fossilfritt resande, från vägtrafik till tågtrafik.

Näringslivsaspekter

Länsstyrelsen vill också lyfta de likheter som finns i Stockholm-Uppsalaregionen, och som är en gemensam styrka. Båda regionerna har universitet och lärosäten med avancerad forskning med avknoppningar som leder till företagsetableringar och en stor andel av befolkningen är högutbildade. Stockholm-Uppsalaregionen har tillsammans inom en sträcka på runt sju mil sex universitet, tre universitetssjukhus, landets största flygplats och goda kommunikationer genom satsningen på fyrspåret. Starka life science-kluster finns etablerade i både Stockholm och Uppsala, vilka är oerhört forskningsintensiva miljöer, och de samverkar. Det ger mervärdeseffekter och förstärker de två som en gemensam tillväxtregion intressant för internationella investeringar och etableringar inom life science och grön teknik med mera, men också farhågor om kompetensbrist i kampen om att vara internationellt konkurrenskraftiga. Länsstyrelsen saknar detta perspektiv i underlaget.

I Norduppland pågår en grön omställning som är närmast jämförbar den stora nyetablering vi ser i norra Sverige. De kommande åren

beräknas runt 5000 arbetstillfällen tillkomma. För att försörja de nya industrierna med arbetskraft krävs också ett storregionalt perspektiv. De lösningar som Länsstyrelsen ser för att möta Norduppslands utmaningar liknar de utmaningar som Region Stockholm lyfter med kompetens, bostäder, kommunikationer och energiförsörjning.

Länsstyrelsen instämmer i Region Stockholms bedömning att det är av vikt att arbeta för att Arlanda flygplats ska flytta fram sin position i konkurrens med flygplatser i övriga nordiska länder och för att etablera fler strategiska flyglinjer. Länsstyrelsen delar också bedömningen att kapaciteten i transportstråken till och från Arlanda behöver värnas.

Grön- och blåstruktur

Vikten av att bevara och stärka Stockholms gröna kilar lyfts tydligt fram. Även regionala landskapssamband utanför Stockholmsregionen belyses och är något som Länsstyrelsen ser som mycket positivt. Det vore dock önskvärt att förtydliga de mervärden som finns den grön- och blåstruktur som finns kan få utvecklas in i angränsande regioner. En ökad resiliens och stärkta spridningskorridorer skulle gynna inte bara den biologiska mångfalden utan också vår möjlighet att bättre klara av klimatförändringar.

En annan aspekt av natur och växtlighet är spridning av invasiva arter. Länsstyrelsen saknar resonemanget i avsnittet om grön- och blåstruktur. Stockholm är en transportnod och därmed en naturlig inkörsport för främmande arter, vilka riskerar att bli invasiva. De hotar inte bara biologisk mångfald, utan även livsmedelsförsörjning, friluftsliv och andra ekonomiska intressen. Särskilt gäller detta vattenlevande organismer som snabbt kan sprida sig i hela Mälaren eller längs kusten.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Stefan Attefall med strateg regional tillväxt Maria Gelin Axelsson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsråd Cecilia Magnusson, avdelningschef Samhällsavdelningen Kristina Jansson, tf enhetschef Plan- och bostadsenheten Anna Silver, enhetschef Naturskyddsenheten Artur Larsson och planhandläggare Märta Alsén medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.